

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 705/2025-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Martinom Gavuliakom, Klincová 37, Bratislava, proti postupu Správneho súdu v Bratislave (predtým Krajského súdu v Bratislave) v konaní vedenom pod sp. zn. BA-7Sa/11/2022 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Správneho súdu v Bratislave (predtým Krajského súdu v Bratislave) v konaní vedenom pod sp. zn. BA-7Sa/11/2022 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Správnemu súdu v Bratislave sa **prikazuje**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. BA-7Sa/11/2022 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadostučinenie **1 000 eur**, ktoré mu **je** Správny súd v Bratislave **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Správny súd v Bratislave **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **771,68 eur** a zaplatiť ich právnemu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavný súd uznesením sp. zn. I. ÚS 705/2025 zo 4. decembra 2025 prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu ústavnú sťažnosť sťažovateľa, doručенú ústavnému súdu 20. októbra 2025, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných

prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom správneho súdu (predtým krajského súdu) v konaní vedenom pod sp. zn. BA-7Sa/11/2022 (predtým vedenom pod sp. zn. 7Sa/11/2022, pričom pasívne legitimovaný subjekt označil samotný sťažovateľ s prihliadnutím na časové hľadisko a tzv. reformu súdnej mapy v Slovenskej republike). Navrhuje, aby ústavný súd prikázal správnenému súdu konať bez zbytočných prieťahov, priznal mu primerané finančné zadost'učinenie 2 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal ešte na krajskom súde 24. februára 2022 žalobu proti inému zásahu orgánu verejnej správy, Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave (ďalej len „úrad práce“), o ktorej nebolo ku dňu podania ústavnej sťažnosti rozhodnuté, a to aj napriek sťažnosti na prieťahy v konaní, ktorú predsedníčka správneho súdu upovedomením o vybavení sťažnosti sp. zn. 1Spr/4/2024 zo 14. februára 2024 vyhodnotila ako nedôvodnú. V pomerne stroho formulovanej ústavnej sťažnosti s poukazom na obsah elektronického súdneho spisu osobitne poukázal na opakované obdobia nečinnosti, keď všeobecné sudy nemali konať v období od 31. januára 2023 do 3. septembra 2024, keď správny súd sťažovateľovi zaslal výzvu (bez bližšej špecifikácie, pozn.), na ktorú reagoval 6. septembra 2024, správny súd zostal v napadnutom konaní ďalej nečinný a 26. novembra 2024 došlo k opätovnej zmene zákonného sudcu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ vyjadril presvedčenie o absencii skutkovej a právnej náročnosti prejednávanej veci. Na podklade uvedených skutočností, predmetu konania v sociálnych veciach a svoje postavenie ako invalidného dôchodcu odôvodnil zásah do svojich namietaných práv, ako aj nároky uplatnené v petite ústavnej sťažnosti.

III.

Vyjadrenie správneho súdu a sťažovateľa

4. Predsedníčka správneho súdu odkázala na vyjadrenie zákonnej sudkyne, ktorá uviedla, že po zriadení správnych súdov jej bol súdny spis pridelený 2. júna 2023 a spisovou kanceláriou predložený 6. júla 2023. Reflektujúc chronológiu vykonaných úkonov, poukázala na nedostatky podanej žaloby a trojnásobnú zmenu žaloby (28. máj 2023, 1. júl 2024 a 6. september 2024) s tým, že v prejednávanej veci bol nariadený termín súdneho pojednávania na 25. marec 2026, pričom dlhšie časové odstupy medzi jednotlivými úkonmi sú spôsobené nielen početnosťou rozhodovacej agendy (v čase nástupu na správny súd 1. júna 2023 jej bolo pridelených viac ako 300 spisov, pozn.), ale aj personálnou poddimenzovanosťou sudcov a pracovníkov správneho súdu, ktorú potvrdila aj predsedníčka správneho súdu.

5. Sťažovateľ po prijatí ústavnej sťažnosti z vlastnej iniciatívy ústavnému súdu 9. januára 2026 doručil podanie, ktorým upozornil na medzičasom nariadený termín súdneho pojednávania, vyjadril presvedčenie, že táto skutočnosť nemá vplyv na posúdenie existencie prieťahov v napadnutom konaní, a zotrval na sťažnostných tvrdeniach, ako aj pôvodnom sťažnostnom návrhu. Zároveň si za podanie uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov konania a predloženého súdneho spisu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci [§ 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

7. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom znamenajúcim nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. II. ÚS 118/2019, I. ÚS 250/2020).

8. Pri posudzovaní otázky, či v okolnostiach konkrétneho súdneho konania došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade s doterajšou judikatúrou (m. m. III. ÚS 241/2017, I. ÚS 17/2022, rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Frydlender v. Francúzsko z 27. 6. 2000, sťažnosť č. 30979/96 a vo veci Záborský a Šmáriková v. Slovensko zo 16. 12. 2003, sťažnosť č. 58172/00) zohľadňuje (1) právnu a faktickú zložitosť veci, o ktorej všeobecný súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu, a prihliada sa pritom aj na význam konania pre sťažovateľa.

9. Z hľadiska povahy veci ústavný súd konštatuje, že predmet napadnutého konania [preskúmanie zákonnosti iného zásahu zo strany úradu práce pri rozhodovaní o žiadosti sťažovateľa o peňažnom príspevku na osobnú asistenciu podľa zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 447/2008 Z. z.“), pozn.] nie je právne zložitá a ani z obsahu súdneho spisu nevyplýva právna a skutková zložitosť. V správaní sťažovateľa neboli zistené tak významné skutočnosti majúce vplyv na celkovú dĺžku konania, hoci zmätočne pôsobia opakované zmeny žalobného návrhu (podania doručené 28. mája 2023, 1. júla 2024 a 6. septembra 2024), pričom správny súd uznesením č. k. BA-7Sa/11/2022-102 z 2. septembra 2024 musel sťažovateľa vyzvať na odstránenie neúplnosti a nezrozumiteľnosti podanej žaloby, osobitne v rozsahu špecifikácie iného zásahu orgánu verejnej správy a žalobného návrhu.

10. Povaha právnej úpravy zákona č. 447/2008 Z. z. ako istý prejav solidarity štátu s osobami s ťažkým zdravotným postihnutím, ako aj napĺňanie pozitívneho záväzku štátu v zmysle Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím (avšak nejde o zákon, ktorý by priamo alebo konkludentne vykonával niektoré sociálne právo garantované ústavou – II. ÚS 737/2015, III. ÚS 582/2024) podmienila prísnejšie hodnotenie napadnutého konania z hľadiska vzniku prietáhov.

11. Bez potreby podrobných analýz jednotlivých úkonov v napadnutom konaní je pre ústavný súd podstatné, že hoci je spočiatku napadnutého konania zrejmá snaha predtým krajského súdu o zabezpečenie potrebných podkladov na rozhodnutie (výzva na predloženie administratívneho spisu a vyjadrenie žalovaného a jeho zaslanie sťažovateľovi s možnosťou podania repliky, pozn.),

v ďalšom období zostali krajský súd a po prechode výkonu súdnictva aj správny súd nečinné. *In concreto*, po zaslaní žaloby Krajskej prokuratúre v Bratislave 31. januára 2023 ďalší úkon smerujúci k prejednaní veci vykonal až správny súd, keď sťažovateľa 2. septembra 2024 vyzval na odstránenie väd žaloby (bližšie bod 8 tohto nálezu, pozn.), t. j. nečinnosť v trvaní viac ako jeden a pol roka. Po doručení opraveného žalobného návrhu 6. septembra 2024 správny súd zostal opätovne nečinný viac ako rok a žalobu sťažovateľa v zmysle jej doplnení zaslal žalovanému s možnosťou vyjadriť sa až 11. decembra 2025. Podľa predloženého súdneho spisu zákonná sudkyňa 29. decembra 2025 nariadila termín pojednávania na 25. marec 2026.

12. S poukazom na tvrdenia správneho súdu týkajúce sa značného počtu pridelených vecí v súvislosti s implementáciou tzv. novej súdnej mapy a neobsadenia sudcovských a iných pozícií na správnom súde ústavný súd opakovane dáva do pozornosti, že od účastníkov konania obracajúcich sa na všeobecné súdy s dôverou, že bude v ich veci spravodlivo a včas rozhodnuté, nie je možné spravodlivo požadovať, aby „strpeli“ nedostatky na strane všeobecného súdu (resp. štátu) spôsobené zlou organizáciou práce či v dôsledku nedostatočného personálneho obsadenia súdov. Ústavný súd v zmysle už svojej konštantnej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že štát je primárne zodpovedný za to, aby zabezpečil dostatočné personálne a materiálno-technické podmienky na riadny výkon spravodlivosti a nedostatky v tejto oblasti v žiadnom prípade nesmú byť na ujmu práv účastníkov konania, v tomto prípade sťažovateľa (m. m. I. ÚS 693/2024, IV. ÚS 564/2024).

13. V konklúzii uvedeného ústavný súd uzatvára, že napadnuté konanie vykazuje zbytočné prietahy, ktorými došlo k porušeniu namietaného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (bod 1 výroku tohto nálezu).

V.

Príkaz konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

14. Keďže v napadnutom konaní nebolo rozhodnuté, ústavný súd prikázal správny súd konať bez zbytočných prietahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

15. Sťažovateľ sa domáha, aby mu ústavný súd od správneho súdu priznal primerané finančné zadosťučinenie 2 000 eur. Vzhľadom na konštatovanú nečinnosť správneho súdu, uložený príkaz konať, správanie sťažovateľa, majúc na pamäti, že cieľom priznania finančného zadosťučinenia je zmiernenie ujmy pocitovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, nie získanie iného majetkového prospechu, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 3 ústavy priznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie 1 000 eur a vo zvyšnej časti návrhu nevyhovel (body 3 a 5 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

16. Ústavný súd sťažovateľovi podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde priznal náhradu trov právneho zastúpenia (bod 4 výroku tohto nálezu) za 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2025 (prevzatie, príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) v sume dvakrát po 371 eur a režijný paušál v sume dvakrát po 14,84 eur, t. j. spolu 771,68 eur (§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 16 ods. 3

vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov).

17. Vyjadrenie sťažovateľa (bod 5 tohto nálezu, pozn.) ústavný súd nevyhodnotil ako podanie relevantné pre jeho rozhodnutie, a preto zaň sťažovateľovi náhradu trov nepriznal (bod 5 výroku tohto nálezu). Ústavný súd zároveň dáva do pozornosti, že § 73 zákona o ústavnom súde svojou štruktúrou (vzťah odseku 1 a 3) právo na náhradu trov konania pred ústavným súdom nestavia do nárokovateľnej polohy (III. ÚS 209/2020, I. ÚS 238/2021, I. ÚS 572/2023).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. januára 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu